

POTENCIÁL NA ZLEPŠENIE PREDCHÁDZANIA VZNIKU ODPADU A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Vojtech FERENCZ - Miroslav RUSKO

POTENTIAL FOR IMPROVING WASTE GENERATION PREVENTION AND WASTE MANAGEMENT

Motivation - Education - Trust - Environment - Safety 2019

ABSTRAKT

Globálne systémové trendy a výzvy spojené s populačnou dynamikou, urbanizáciou, chorobami a pandémiami, zrýchľujúcou sa zmenou technológií a s neudržateľným hospodárskym rastom prispievajú k tomu, že riešenie environmentálnych problémov a dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja je zložité. V záujme zabezpečenia dlhodobej prosperity je potrebné prijať vhodné opatrenia na riešenie týchto problémov. Únia odsúhlasila chrániť životné prostredie a ľudské zdravie predchádzaním alebo znižovaním negatívnych vplyvov vytvárania odpadu a nakladania s odpadom, znižovaním celkového vplyvu využívania zdrojov a zvyšovaním efektívnosti ich využívania uplatňovaním nasledujúcej hierarchie spôsobov nakladania s odpadom: predchádzanie jeho vzniku, príprava na opätovné použitie, recyklácia, iné zhodnocovanie a zneškodňovanie.

KEÚČOVÉ SLOVÁ: environment, výroba, odpady, riadenie

ABSTRACT

Global system trends and challenges associated with population dynamics, urbanization, diseases and pandemics, accelerating technology change and unsustainable economic growth contribute to making it difficult to tackle environmental challenges and achieve sustainable development. In order to ensure long-term prosperity, appropriate measures need to be taken to address these problems. The Union has agreed to protect the environment and human health by preventing or reducing the negative impacts of waste generation and waste management, reducing the overall impact of resource use and increasing resource efficiency by applying the following waste hierarchy: prevention of generation, preparation for reuse, recycling, other recovery and disposal.

KEY WORDS: environment, production, waste, management

Úvod

Zákony zaoberajúce sa problematikou odpadového hospodárstva, patria medzi právne normy obsahujúce podporné prvky udržateľného spoločensko-hospodárskeho rozvoja a tvoriace systém environmentálneho práva v Slovenskej republike odvodený z Nariadení ER a EP (ES).

Odpad je hnuťelná vec alebo látka, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je v súlade s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi povinný sa jej zbaviť. Odpadové hospodárstvo je súbor činností zameraných na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov a znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie a na nakladanie s odpadmi v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V odpadovom hospodárstve so záväznosťou poradia priorit a s cieľom predchádzania alebo znižovania nepriaznivých vplyvov vzniku odpadu a nakladania s odpadom a znižovania celkových vplyvov využívania zdrojov a zvyšovaním efektívnosti takého využívania sa uplatňuje táto záväzná hierarchia odpadového hospodárstva:

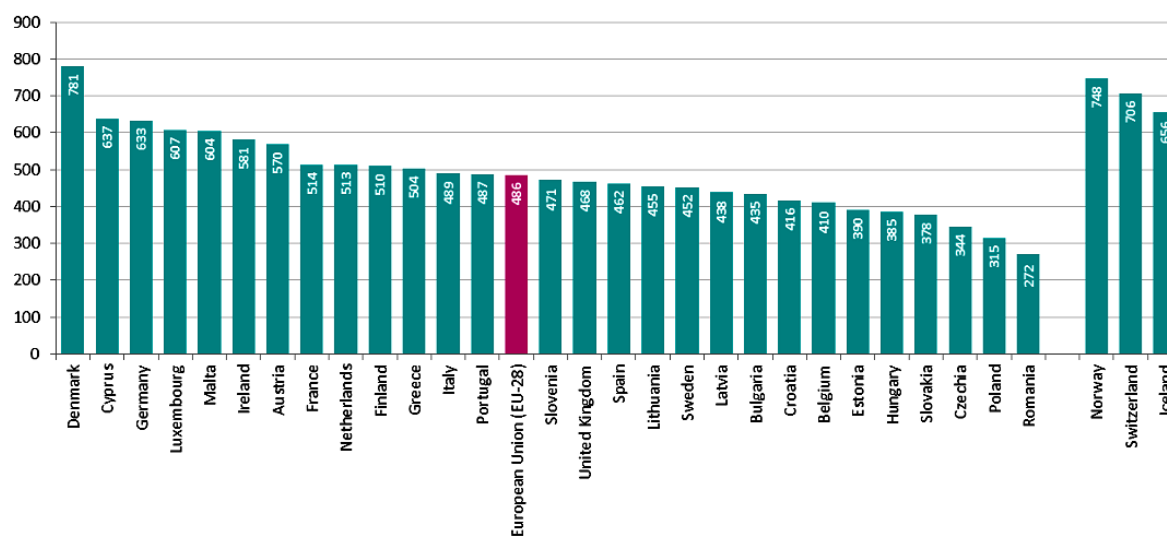
- predchádzanie vzniku odpadu,
- príprava na opätovné použitie,
- recyklácia,
- iné zhodnocovanie, napríklad energetické zhodnocovanie,
- zneškodňovanie.

Odkloniť sa od uvedenej hierarchie je možné iba pre určité prúdy odpadov v prípade, ak je to odôvodnené úvahami o životnom cykle vo vzťahu k celkovým vplyvom vzniku a nakladania s takým odpadom a ak to ustanoví zákon o odpadoch.¹

Produkcia komunálneho odpadu v EÚ

V rokoch 2005 až 2016 klesla produkcia komunálneho odpadu v EÚ na obyvateľa v priemere o 7%. Napriek tomu môžeme v rôznych členských krajinách sledovať rôzne trendy: produkcia odpadu sa zvýšila napríklad v Dánsku, Nemecku a Grécku, zatiaľ čo v Bulharsku, Španielsku a Maďarsku sa znížila. V absolútnych číslach na osobu produkujú najviac odpadu Dáni a Malťania, najmenej Rumuni, Poliaci, Česi a Slováci. Bohatšie štáty majú tendenciu produkovať viac odpadu v priemere na obyvateľa, ku vyšším číslam ale prispieva aj turizmus napríklad na Cypre či Malte. Podľa Eurostatu sa produkcia odpadu na Slovensku od roku 2005 (273 kg na obyvateľa) zvýšila v roku 2016 o viac ako 70 kg (348kg na obyvateľa).²

Municipal waste generated, 2017 (kg per capita)

Germany, Spain, France, Cyprus, Luxembourg, Poland and the European Union: estimated data
 Ireland: 2016 data
 Source: Eurostat (online data code env_wasmun)

ec.europa.eu/eurostat

Obr. 1 Produkcia komunálnych odpadov na osobu v EÚ / Zdroj: Eurostat

¹ Odpadové hospodárstvo. – [on-line] Available on - URL: https://www.slovensko.sk/sk/agendy/agenda/_odpadove-hospodarstvo-1

² Odpadové hospodárstvo v EÚ: fakty a čísla. – [on-line] Available on - URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/sk/headlines/society/20180328STO00751/odpadove-hospodarstvo-v-eu-fakty-a-cisla>

Textilný a nebezpečný odpad, ktorý vyprodukujú domácnosti, by sa mal od roku 2025 separovať. Biologicky rozložiteľný odpad by mal byť taktiež zbieraný oddelene alebo priamo domácnosťami kompostovaný.

Lídri na celom svete sa zaviazali ukončiť chudobu, bojovať proti klimatickým zmenám a nespravodlivosti na historickom summite OSN v New Yorku v septembri 2015. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj ponúka lepšiu budúcnosť nielen pre miliardy ľudí na celom svete, ale aj pre planétu ako takú. 17 Cieľov udržateľného rozvoja (SDGs - (Sustainable Development Goals), ktoré jedhlasne prijalo 193 krajín, predstavujú nový univerzálny štandard pre rozvoj, ktorý myslí na všetkých obyvateľov planéty.^{3, 4}

Členské štáty by sa v súlade s cieľmi OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja (SDGs) mali zamerať na zníženie objemu potravinového odpadu, a to o 30% do roku 2025 a o 50% do roku 2030. V snahe predchádzať samotnej tvorbe potravinového odpadu by členské štáty mali stimulovať zber nepredaných potravín a ich bezpečnú redistribúciu. Podľa poslancov je tiež potrebné dôsledne spotrebiteľom vysvetľovať rozdiel medzi dátumom minimálnej trvanlivosti a dátumom spotreby potravín.⁵

Odpadová politika EÚ a prechod na obehovú ekonomiku

Premena odpadu na využiteľné zdroje je jedným z kľúčov k obehovému hospodárstvu. Ciele stanovené v európskych právnych predpisoch sú kľúčovými hybnými silami na zlepšenie odpadového hospodárstva, stimuláciu inovácií v oblasti recyklácie, obmedzenie využívania skládkovania a vytvorenie stimulov na zmenu správania spotrebiteľov.

Hlavné ciele odpadovej politiky EÚ sú:

- Zníženie množstva vytvoreného odpadu;
- Maximalizovanie recyklácie a opätovného použitia;
- Obmedzenie spaľovania nerecyklovateľných materiálov;
- Postupná redukcia skládkovania nerecyklovateľného odpadu;
- Zabezpečenie úplnej implementácie opatrení v oblasti odpadu vo všetkých členských štátoch.

Za účelom splnenia cieľov odpadovej politiky a prechodu na obehovú ekonomiku Európska komisia vypracovala tieto rámcové legislatívne návrhy:

- smernica 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti,
- smernica 2006/66/ES o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch
- smernica 2012/19/EÚ o odpade z elektrických a elektronických zariadení,
- smernica Rady 1999/31/ES o skládkach odpadov,
- smernica 2008/98/ES o odpade,
- smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov (novelizovaná v roku 2004).

Návrhy zavádzajú nové ciele v oblasti odpadového hospodárstva, pokiaľ ide o opätovné použitie, recykláciu a skládkovanie, posilnenie ustanovení o predchádzaní vzniku odpadu a rozšírenej zodpovednosti výrobcu. Zavádzajú dodatočné opatrenia na zníženie tvorby odpadu a zníženie využívania zdrojov. Cieľom je priniesť výhody pre naše hospodárstvo, životné prostredie a zdravie.⁶

Najlepším riešením pre životné prostredie je zabrániť samotnému vzniku odpadu. Každý produkt, ktorý spotrebujeme, sa skôr či neskôr stane odpadom, ktorý treba zlikvidovať. Najlepšími možnými riešeniami sú prevencia a opätovné použitie, nasleduje recyklácia (vrátane kompostovania) ďalšie

³ Sustainable Development Goals. – [on-line] Available on - URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdgs>

⁴ Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. – [on-line] Available on - URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

⁵ Obehové hospodárstvo: Viac recyklácie a menej skládkovania. – [on-line] Available on - URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/sk/press-room/20180411IPR01518/obehove-hospodarstvo-viac-recyklacie-a-menej-skladkovania>

⁶ Odpady a obaly. – [on-line] Available on - URL: <https://www.minzp.sk/eu/oblasti/odpady-obaly/>

zhodnocovanie na výrobu energie (spaľovanie), či zneškodňovanie skladovaním. To je síce najjednoduchším a najlacnejším riešením, pre životné prostredie však najviac škodlivým.⁷

Legislatíva EÚ v oblasti odpadového hospodárstva

V oblasti odpadového hospodárstva v legislatíve Európskej únie boli postupne prijaté viaceré dokumenty.^{8, 9} Právne predpisy EÚ v oblasti odpadového hospodárstva:

- Smernica Rady 1975/439/EHS zo 16. júna 1975 o zneškodňovaní odpadových olejov
- Smernica Rady 1975/442/EHS z 15. júla 1975 o odpadoch
- Rozhodnutie Komisie z 21. apríla 1976, ktorým sa zriaďuje Výbor pre odpadové hospodárstvo
- Smernica Rady 1978/176/EHS z 20. februára 1978 o odpadoch z priemyselnej výroby a spracovania oxidu titaničitého
- 81/972/EEC: Council Recommendation of 3 December 1981 concerning the re-use of waste paper and the use of recycled paper
- Smernica Rady 1982/883/EHS z 3. decembra 1982 o postupoch pre dozor a monitorovanie životného prostredia zasiahnutého odpadom z výroby oxidu titaničitého
- Smernica Rady 1983/29/EHS z 24. januára 1983, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 1978/176/EHS o odpade z priemyselnej výroby a spracovania oxidu titaničitého
- Smernica Rady z 12. júna 1986 o ochrane životného prostredia a najmä pôdy pri použití splaškových kalov v poľnohospodárstve
- Smernica Rady 1987/101/EHS z 22. decembra 1986, ktorou sa mení a dopĺňa smernica č. 1975/439/EHS o zneškodňovaní odpadových olejov
- Council Resolution of 21 December 1988 concerning transfrontier movements of hazardous waste to third countries
- Smernica Rady 1989/369/EHS z 8. júna 1989 o prevencii znečistenia ovzdušia z nových spaľovní komunálnych odpadov
- Smernica Rady 1989/429/EHS z 21. júna 1989 o znížení znečistenia ovzdušia z existujúcich spaľovní komunálneho odpadu
- Council Resolution of 7 May 1990 on waste policy
- Smernica Rady 1991/156/EHS z 18. marca 1991, ktorou sa mení a dopĺňa smernica č. 1975/442/EHS o odpadoch
- Smernica Rady 1991/157/EHS z 18. marca 1991 o batériách a akumulátoroch, ktoré obsahujú určité nebezpečné látky
- Smernica Rady 1991/689/EHS z 12. decembra 1991 o nebezpečnom odpade
- Smernica Rady 1992/112/EHS z 15. decembra 1992 o postupoch harmonizácie programov postupného znižovania a konečného odstránenia znečisťovania spôsobovaného odpadom z výroby oxidu titaničitého
- Smernica Komisie 1993/86/EHS z 4. októbra 1993, ktorou sa prispôsobuje technickému pokroku smernica Rady 1991/157/EHS o batériách a akumulátoroch, ktoré obsahujú niektoré nebezpečné látky
- Smernica Rady 1994/67/ES zo 16. decembra 1994 o spaľovaní nebezpečného odpadu
- Commission Decision of 24 October 1994 concerning questionnaires for Member States reports on the implementation of certain Directives in the waste sector (implementation of Council Directive 91/692/EEC)

⁷ Odpadové hospodárstvo v EÚ: fakty a čísla. – [on-line] Available on - URL:

<https://www.europarl.europa.eu/news/sk/headlines/society/20180328STO00751/odpadove-hospodarstvo-v-eu-fakty-a-cisla>

⁸ Waste management and clean technology. – [on-line] Available on - URL: https://eur-lex.europa.eu/search.html?CC_2_CODED=1510&qid=1420785813750&CC_3_CODED=151030&CC_1_CODED=15&page=8&CC_4_CODED=15103030&type=named&name=browse-by%3Alegislation-in-force&displayProfile=allRelAllConsDocProfile&locale=en

⁹ Právne predpisy EÚ.- [on-line] Available on - URL: <https://www.sizp.sk/odpady/pravne-predpisy/europska-legislativa>

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 1994/62/ES z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov
- Smernica Rady 1996/59/ES zo 16. septembra 1996 o zneškodnení polychlóvaných bifenylov a polychlóvaných terfenylov (PCB/PCT)
- Rozhodnutie Komisie z 28. januára 1997, ktoré ustanovuje identifikačný systém pre obalový materiál v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov
- Council Resolution of 24 February 1997 on a Community strategy for waste management
- Rozhodnutie Komisie z 21. apríla 1997 o harmonizovaných metódach merania na určovanie hmotnostnej koncentrácie dioxínov a furánov v emisiách látok znečisťujúcich ovzdušie v súlade s článkom 7 ods. 2 smernice 94/67/ES o spaľovaní nebezpečného odpadu
- Rozhodnutie Komisie z 27. mája 1997 o dotazníkoch pre správy členských štátov o vykonávaní niektorých smerníc v odvetví odpadov (vykonávanie smernice Rady 91/692/EHS)
- Rozhodnutie Rady z 22. septembra 1997 o schválení zmien a doplnení Dohovoru o riadení pohybu nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní (Bazilejský dohovor) v mene spoločenstva, ako je ustanovené v rozhodnutí III/1 konferencie zmluvných strán
- Resolution of the ECSC Consultative Committee on the classification of scrap (adopted unanimously with two abstentions during the 337th session of 10 October 1997)
- Smernica Komisie 1998/101/ES z 22. decembra 1998, ktorou sa prispôsobuje technickému rozvoju smernica Rady č. 1991/157/EHS o batériách a akumulátoroch, ktoré obsahujú niektoré nebezpečné látky
- 1999/42/EC: Commission Decision of 22 December 1998 confirming the measures notified by Austria pursuant to Article 6(6) of Directive 94/62/EC of the European Parliament and of the Council on packaging and packaging waste (notified under document number C(1998) 3940) (Only the German text is authentic) (Text with EEA relevance)
- Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov
- Nariadenie Rady (ES) č. 1420/1999 z 29. apríla 1999 ustanovujúce spoločné pravidlá a postupy, ktoré sa vzťahujú na zásielky určitých druhov odpadov do určitých nečlenských krajín OECD
- 1999/652/EC: Commission Decision of 15 September 1999 confirming the measures notified by Belgium pursuant to Article 6(6) of Directive 94/62/EC of the European Parliament and the Council on packaging and packaging waste (notified under document number C(1999) 2919) (Text with EEA relevance) (Only the Dutch text is authentic)
- 1999/823/EC: Commission Decision of 22 November 1999 confirming the measures notified by the Netherlands pursuant to Article 6(6) of Directive 94/62/EC of the European Parliament and of the Council on packaging and packaging waste (notified under document number C(1999) 3818) (Text with EEA relevance) (Only the Dutch text is authentic)
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/53/ES z 18. septembra 2000 o starých vozidlách
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/76/ES zo 4. decembra 2000 o spaľovaní odpadov
- Rozhodnutie Komisie zo 16. januára 2001, ktorým sa ustanovujú dve referenčné metódy pre meranie PCB podľa článku 10 písm. a) smernice Rady 96/59/ES o zneškodnení polychlóvaných bifenylov a polychlóvaných terfenylov (PCB/PCT) (oznámené pod číslom dokumentu C(2001)107)
- Rozhodnutie Komisie z 19. februára 2001, ktorým sa stanovujú podmienky pre výnimku na sklené obaly vo vzťahu k úrovniam koncentrácie ťažkých kovov ustanoveným v smernici 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov (Oznámené pod číslom dokumentu C(2001) 398)
- Rozhodnutie Komisie z 28. júna 2001 týkajúce sa uverejnenia odkazov na normy EN 13428:2000, EN 13429:2000, EN 13430:2000, EN 13431:2000 a EN 13432:2000 v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev v súvislosti so smernicou 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov (oznámené pod číslom dokumentu C(2001) 1681)

- Rozhodnutie Komisie zo 17. októbra 2001 o dotazníku potrebnom na vyhotovenie správy členských štátov o vykonávaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti (oznámené dokumentom č. C(2001) 3096)
- Rozhodnutie Komisie z 19. februára 2002 o minimálnych požiadavkách pre osvedčenie o zničení vydané v súlade s článkom 5 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti (oznámené dokumentom číslo C(2002) 518)
- 2002/909/EC: Commission Decision of 13 November 2002 on Italian rules waiving permitting requirements for undertakings and establishments recovering hazardous waste under Article 3 of Directive 91/689/EEC on hazardous waste (Text with EEA relevance) (notified under document number C(2002) 4392)
- Rozhodnutie Rady z 19. decembra 2002, ktorým sa stanovujú kritériá a postupy pre prijímanie odpadu na skládky odpadu podľa článku 16 a prílohy II smernice 1999/31/ES
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/95/ES z 27. januára 2003 o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/96/ES z 27. januára 2003 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ)
- 2003/82/EC: Commission Decision of 29 January 2003 confirming measures notified by Belgium pursuant to Article 6(6) of Directive 94/62/EC of the European Parliament and the Council on packaging and packaging waste (Text with EEA relevance) (notified under document number C(2003) 361)
- Rozhodnutie Komisie z 27. februára 2003, ktorým sa ustanovujú normy kódovania súčiastok a materiálov pre vozidlá podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti (oznámené pod číslom C(2003) 620)
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/108/ES z 8. decembra 2003, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2002/96/ES o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ)
- Nariadenie Komisie (ES) č. 317/2004 z 23. februára 2004 o prijatí derogácií ustanovení nariadenia (ES) č. 2150/2002 Európskeho parlamentu a Rady o štatistike o odpadoch pre Rakúsko, Francúzsko a Luxembursko
- Rozhodnutie Komisie z 11. marca 2004, ktoré sa týka dotazníka k správam členských štátov o vykonávaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/96/ES o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ) [oznámené pod číslom dokumentu C(2004) 714]
- Rozhodnutie Rady z 30. marca 2004 ktorým sa povoľujú Českej republike, Estónsku, Maďarsku, Lotyšsku, Litve, Slovensku a Slovinsku určité dočasné derogácie smernice 2002/96/ES o odpade z elektrických a elektronických zariadení
- Rozhodnutie Rady z 26. apríla 2004 ktorým sa udeľujú Cypru, Malte a Poľsku určité dočasné výnimky zo smernice 2002/96/ES o odpade elektrických a elektronických zariadení
- Nariadenie (ES) č. 2150/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 25. novembra 2002 o štatistike o odpadoch
- 2005/270/ES: Rozhodnutie Komisie z 22. marca 2005 stanovujúce formáty, ktoré sa vzťahujú na databázový systém podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov [oznámené pod číslom K(2005) 854]
- 2005/293/ES: Rozhodnutie Komisie z 1. apríla 2005 ustanovujúce podrobné pravidlá monitorovania cieľov opätovného využitia/spätného získavania a opätovného využitia/recyklácie, stanovených v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti [oznámené pod číslom K(2004) 2849]
- 2005/369/ES: Rozhodnutie Komisie z 3. mája 2005, ktorým sa ustanovujú pravidlá monitorovania súladu členských štátov a zriaďujú formáty údajov na účely smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/96/ES o odpade z elektrických a elektronických zariadení [oznámené pod číslom K(2005) 1355]

- Nariadenie Komisie (ES) č. 1445/2005 z 5. septembra 2005, ktorým sa určujú vhodné kritériá hodnotenia kvality a obsah správ o kvalite štatistiky odpadov na účely nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2150/2002
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 z 18. januára 2006 o zriadení Európskeho registra uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok, ktorým sa menia a dopĺňajú smernice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES z 15. marca 2006 o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/35/ES - Vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/66/ES zo 6. septembra 2006 o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch, ktorou sa zrušuje smernica 91/157/EHS
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc,
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1418/2007 z 29. novembra 2007 o vývoze na zhodnotenie určitého odpadu uvedeného v prílohe III alebo IIIA k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 do určitých krajín, na ktoré sa nevzťahuje rozhodnutie OECD o riadení pohybov odpadov cez štátne hranice
- Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 70/2008/ES z 15. januára 2008 o colnom a obchodnom prostredí bez dokladov v papierovej forme
- 2008/350/ES: Rozhodnutie komisie z 3. apríla 2008 o pravidlách Anglicka, Walesu, Severného Írska a Škótska týkajúcich sa udeľovania výnimiek z povolení pre podniky a zariadenia zhodnocujúce nebezpečný odpad podľa článku 3 smernice Rady 91/689/EHS [oznámené pod číslom K(2008) 1212]
- 2008/763/ES: Rozhodnutie Komisie z 29. septembra 2008, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/66/ES určuje spoločná metodika na výpočet ročného predaja prenosných batérií a akumulátorov konečným užívateľom [oznámené pod číslom K(2008) 5339]
- 2009/292/ES: Rozhodnutie Komisie z 24. marca 2009, ktorým sa ustanovuje výnimka v prípade plastových prepraviek a plastových paliet v súvislosti s úrovňou koncentrácie ťažkých kovov ustanovenou v smernici Európskeho parlamentu a Rady 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov [oznámené pod číslom K(2009) 1959]
- 2009/335/ES: Rozhodnutie Komisie z 20. apríla 2009 o technických usmerneniach na zriadenie finančnej zábezpeky v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu [oznámené pod číslom K(2009) 2798]
- 2009/337/ES: Rozhodnutie Komisie z 20. apríla 2009 o stanovení kritérií na klasifikáciu zariadení na nakladanie s odpadmi v súlade s prílohou III k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu [oznámené pod číslom K(2009) 2856]
- 2009/358/ES: Rozhodnutie Komisie z 29. apríla 2009 o zosúladení, pravidelnom prenose informácií a dotazníku podľa článku 22 ods. 1 písm. a) a článku 18 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu [oznámené pod číslom K(2009) 3011]
- 2009/359/ES: Rozhodnutie Komisie z 30. apríla 2009, ktorým sa dopĺňa definícia inertného odpadu v rámci vykonávania článku 22 ods. 1 písm. f) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu [oznámené pod číslom K(2009) 3012]
- 2009/360/ES: Rozhodnutie Komisie z 30. apríla 2009, ktorým sa dopĺňajú technické požiadavky na opis vlastností odpadu ustanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu [oznámené pod číslom K(2009) 3013]
- 2009/851/ES: Rozhodnutie Komisie z 25. novembra 2009 o zriadení dotazníka na podávanie správ členských štátov o vykonávaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/66/ES o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch [oznámené pod číslom K(2009) 9105]
- 2010/205/: Rozhodnutie Komisie z 31. marca 2010 o dotazníku súvisiacom s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 o zriadení Európskeho registra uvoľňovania a

prenosov znečisťujúcich látok, ktorým sa menia a dopĺňajú smernice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES

- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1103/2010 z 29. novembra 2010, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/66/ES určujú pravidlá týkajúce sa označovania kapacity prenosných sekundárnych (dobíjateľných) a automobilových batérií a akumulátorov
- Nariadenie Rady (EÚ) č. 333/2011 z 31. marca 2011, ktorým sa ustanovujú kritériá na určenie toho, kedy určité druhy kovového šrotu prestávajú byť odpadom podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 664/2011 z 11. júla 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 o preprave odpadu s cieľom začleniť niektoré zmesi odpadov do prílohy IIIA k uvedenému nariadeniu
- 2011/753/EÚ: Rozhodnutie Komisie z 18. novembra 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a metódy výpočtu na overenie plnenia cieľov stanovených v článku 11 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES [oznámené pod číslom K(2011) 8165]
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 493/2012 z 11. júna 2012, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá výpočtu recyklačnej efektivity procesov recyklácie použitých batérií a akumulátorov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/66/ES
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ zo 4. júla 2012 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ)
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1179/2012 z 10. decembra 2012, ktorým sa ustanovujú kritériá umožňujúce určiť, kedy drvené sklo prestáva byť odpadom podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES
- 2013/84/EÚ: Vykonávacie rozhodnutie Komisie z 11. februára 2013, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre vyčiňovanie koží a kožušín [oznámené pod číslom C(2013) 618]
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 715/2013 z 25. júla 2013, ktorým sa ustanovujú kritériá umožňujúce určiť, kedy medený šrot prestáva byť odpadom podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1357/2014 z 18. decembra 2014, ktorým sa nahrádza príloha III k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc
- Rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1156 z 13. júla 2015 o pozícii, ktorá sa má prijať v mene Európskej únie v Spoločnom výbore EHP k zmene prílohy II (Technické predpisy, normy, skúšky a certifikácia) k Dohode o EHP (Batérie a akumulátory)
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1245 z 28. júla 2016, ktorým sa stanovuje predbežná tabuľka zhody medzi číselnými znakmi kombinovanej nomenklatúry uvedenými v nariadení Rady (EHS) č. 2658/87 a položkami týkajúcimi sa odpadu uvedenými v prílohách III, IV a V k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 o preprave odpadu
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/699 z 18. apríla 2017, ktorým sa stanovuje spoločná metodika výpočtu hmotnosti elektrických a elektronických zariadení (EEZ) uvádzaných na trh každého členského štátu a spoločná metodika výpočtu hmotnostného množstva odpadu z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ), ktorý bol vyprodukovaný v každom členskom štáte
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/1147 z 10. augusta 2018, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pri spracovaní odpadu [oznámené pod číslom C(2018) 5070]
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/290 z 19. februára 2019, ktorým sa stanovuje formát registrácie výrobcov elektrických a elektronických zariadení a podávania správ týmito výrobcami do registra
- Rozhodnutie Rady (EÚ) 2019/638 z 15. apríla 2019 o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať na štrnástom zasadnutí konferencie zmluvných strán pokiaľ ide o niektoré zmeny príloh II,

VIII a IX k Bazilejskému dohovoru o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/883 zo 17. apríla 2019 o prístavných zberných zariadeniach na vykladanie odpadu z lodí, ktorou sa mení smernica 2010/65/EÚ a zrušuje smernica 2000/59/ES
- Delegované rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/1597 z 3. mája 2019, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokiaľ ide o spoločnú metodiku a minimálne požiadavky na kvalitu jednotného merania úrovni potravinového odpadu
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/904 z 5. júna 2019 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/1004 zo 7. júna 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá výpočtu, overovania a nahlasovania údajov o odpade v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES a ktorým sa zrušuje vykonávacie rozhodnutie Komisie C(2012) 2384 [oznámené pod číslom C(2019) 4114]
- Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 2019/1021 z 20. júna 2019 o perzistentných organických látkach
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/1885 zo 6. novembra 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá výpočtu, overovania a nahlasovania údajov o skládkach komunálneho odpadu v súlade so smernicou Rady 1999/31/ES a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Komisie 2000/738/ES [oznámené pod číslom C(2019) 7874]
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/2010 z 12. novembra 2019, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre spaľovanie odpadu [oznámené pod číslom C(2019) 7987]
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/2000 z 28. novembra 2019, ktorým sa stanovuje formát nahlasovania údajov o potravinovom odpade a predkladania správy o kontrole kvality v súlade so smernicou Európskeho Parlamentu a Rady 2008/98/ES [oznámené pod číslom C(2019) 8577]

Smernice EÚ musia byť zapracované v národnej legislatíve. Podriadenosť národnej legislatívy európskej nastala automaticky vstupom SR do Európskej únie 1. mája 2004.

Najdôležitejšou zmenou, ktorú priniesla rámcová smernica 2008/98/ES, je zmena postoja k odpadu. Odpad už nie je vecou, ktorej sa jej držiteľ chce alebo musí zbaviť, odpad je predovšetkým cennou surovinou, ktorá šetrí primárne zdroje a rovnako môže byť významným zdrojom energie. Tento nový postoj, ktorý by mal reálne viesť k recyklujúcej spoločnosti, je zakotvený v hierarchii odpadového hospodárstva, ktorú zaviedla smernica 2008/98/ES.¹⁰

Členskými štátmi uložená smernica 1999/31/ES o skládkach odpadu vypracovať národné stratégie pre realizáciu redukcie množstva biologicky rozložiteľného odpadu, ktorý sa bude ukladať na skládky.¹¹ V tejto súvislosti sa vytvára široký priestor aj pre spaľovanie aj spoluspaľovanie biologicky rozložiteľného odpadu.

Záver

Na dosiahnutie udržateľného spoločensko-hospodárskeho rozvoja je potrebné cieľavedomé a ekonomicko-environmentálne efektívne nakladanie s odpadom. Toto môžeme deklarovať na základe poznania historického vývoja v členských štátoch EÚ. Rozširovanie skládkovania všetkých druhov odpadov je z hľadiska tvorby a ochrany životného prostredia neudržateľné a už dnes neprijateľné. V

¹⁰ VANDÁK, R.: Vplyv rámcovej smernice 2008/98/ES na nakladanie s odpadmi v SR. In Odpady: odborný časopis pre podnikateľov, organizácie, obce, štátnu správu a občanov. Bratislava : EPOS, 2010, roč. 10, č. 12, 48 s. ISSN 1335-7808.

¹¹ KOLEKTÍV: Metódy, technológie a stratégie nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi. EPOS. 2011. 253 s. ISBN 978-80-8057-913-5.

dôsledku tohto neudržateľného stavu EÚ prijala rad smerníc a opatrení, ktoré sú zamerané aj na znižovanie množstva biologicky rozložiteľného odpadu ukladaného na skládky.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- KOLEKTÍV: Metódy, technológie a stratégie nakladania s biologickyrozložiteľnými odpadmi. EPOS. 2011. 253 s. ISBN 978-80-8057-913-5.
- Obehové hospodárstvo: Viac recyklácie a menej skládkovania. – [on-line] Available on - URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/sk/press-room/20180411IPR01518/obehove-hospodarstvo-viac-recyklacie-a-menej-skladkovania>
- Odpadové hospodárstvo v EÚ: fakty a čísla. – [on-line] Available on - URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/sk/headlines/society/20180328STO00751/odpadove-hospodarstvo-v-eu-fakty-a-cisla>
- Odpadové hospodárstvo. – [on-line] Available on - URL: https://www.slovensko.sk/sk/agendy/agenda/_odpadove-hospodarstvo-1
- Odpady a obaly. – [on-line] Available on - URL: <https://www.minzp.sk/eu/oblasti/odpady-obaly/>
- Právne predpisy EÚ.- [on-line] Available on - URL: <https://www.sizp.sk/odpady/pravne-predpisy/europska-legislativa>
- Sustainable Development Goals. – [on-line] Available on - URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdgs>
- Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. – [on-line] Available on - URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>
- VANDÁK, R.: Vplyv rámcovej smernice 2008/98/ES na nakladanie s odpadmi v SR. In Odpady: odborný časopis pre podnikateľov, organizácie, obce, štátnu správu a občanov. Bratislava : EPOS, 2010, roč. 10, č. 12, 48 s. ISSN 1335-7808.
- Waste management and clean technology. – [on-line] Available on - URL: https://eur-lex.europa.eu/search.html?CC_2_CODED=1510&qid=1420785813750&CC_3_CODED=151030&CC_1_CODED=15&page=8&CC_4_CODED=15103030&type=named&name=browse-by%3Alegislation-in-force&displayProfile=allRelAllConsDocProfile&locale=en

ADRESY AUTOROV

doc. Ing. Vojtech FERENCZ, PhD.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mlynské nivy 44/a, 827 15 Bratislava, Slovenská republika

doc. RNDr. Miroslav RUSKO, PhD.

Slovenská technická univerzita v Bratislave, Materiálovotechnologická fakulta Trnava, Ústav integrovanej bezpečnosti, Botanická 49, 917 01 Trnava, Slovenská republika
e-mail: mirorusko@centrum.sk

RECENZIA TEXTOV V ZBORNÍKU

Recenzované dvomi recenzentmi, členmi vedeckej rady konferencie. Za textovú a jazykovú úpravu príspevku zodpovedajú autori.

REVIEW TEXT IN THE CONFERENCE PROCEEDINGS

Contributions published in proceedings were reviewed by two members of scientific committee of the conference. For text editing and linguistic contribution corresponding authors.